

tentari debet, ut in *dict. l. 75. Tauri* (quæ est *lex. 14. tit. 11. libr. 5. Recopil.*) & ita in populo, seu villa retrahente jurisdictionem venditam, observant Montalvus, & Didacus Pereñus in locis *suprà allegatis*. Et an ultra dictum tempus virtute restitutionis possit oppidum admitti, quandoquidem prædicta *lex 8. tit. 11. libr. 5. Recopil.* solùm specificè exclusit restitutionem ex defectu ætatis, vel ex causa absentia, ibi: *Corran contra los menores de veinte y cinco años, quier sean de edad pupilar, ò adulta, y esso mismo entre los absentes*; arque ita, cum *lex* restitutionem excludens, ut odiosa, ad alios casus non debeat extendi, nec sublata censetur, ex *Pariso contra 13. num. 43. libr. 1. Sfortia de in integrum restitutione, l. part. quest. 15. art. 1. num. 16. cum sequenti*, præsertim cum jure communi adversus hunc retractum competat communitati restitutio, ut in *c. constitutus, de in integrum restit.* disputat Tiraquel. *lib. 1. de retractu, §. 35. gloss. 2. n. 9. Matienço in dict. l. 8. glossa 11.*

19 Et utrum venditis pluribus terminis simul in una scriptura, liceat aliquos ex eis redimere, seu retrahere, aliis relictis & disputant Afflicti in *tractatu, de jure protomisicos, §. rescriptum, num. 6. Tiraquel. de retractu linag. §. 23. glo. 2. à num. 6.* ubi ait de hac re esse text. expressum (nisi oscitanter inspiciatur) in *cap. constitutus, de in integr. restitutione, Cifuentes in l. 71. Tauri, Gomez ibi. num. 15. Matienço in l. 7. glo. 7. num. 31.*

17 Quod si Princeps, Dominus, aut villa, cum facultate Regia vendiderit pascua publica, seu terminos, in quibus aliquod oppidum, communitatem, quoad usum, habuerit; merito dubitari poterit, an oppido communitatem habenti competat talis prælatio, & retractus? Cujus dubij resolutio ex *suprà dictis* pendet. Si enim communitas hæc, fuerit in parte dominij, vel proprietatis, utique habebit locum retractus, ex *dict. l. 55. partita*, ex his quæ *ibi* tradit Gregor. Lopez in *scholio*, verbo, *Comunalmente deso uno*, & aliis *suprà* relatis. Sin autem tantum habuerit Oppidum alienum jus pascendi ex servitute, vel pacto, aut concessione, retractus utique locum non habebit; sed cum tali servitute, &

juris pascendi onere in emptorem pascua, seu termini transibunt; ut præter Gregor. *ubi proxime*, observant Tiraquel. *de retract. linag. §. 1. gloss. 7. ex num. 54. Matienço in l. 13. tit. 11. libr. 5. nova Recopil. gloss. 3. num. 12. & 13. Joan. Guttierr. in pract. lib. 2. quest. 167. per totam.* Et licet contrarium resolutum à nobis sit in oppido, & villa, quando pascuorum suorum, aut terminorum ejus sit venditio, in illo casu viget major æquiratis ratio circa terminos in suo territorio comprehensos, & specialis causa, ut retractum habeat; & sufficit ita judicatum pluries, & minimè sunt mutanda, quæ diu certam interpretationem habuerunt, ut in *l. minimè, ff. de legibus.*

CAPUT XXXI.

Locatio pascui publici an jure permissa sit? quomodo facienda? & quibus personis sit interdicta?

SUMMARIUM.

- 1 Pascua publica abusive (quæ vulgò vocantur, proprios del Concejo) utrum possint locari? & ibi de *l. 4. tit. 5. libr. 7. Recop. & numer. 3.*
- 2 Communiter quod possidetur, naturaliter negligitur.
- 4 Subhastatio publica de jure communi non est necessaria in omni locatione rerum publicarum, secus de jure Regio.
- 5 Dies certus debet assignari, ut locatio pascui publici concludatur: & ibi de *l. 10. tit. 15. libr. 2. Ordinationi.*
- 6 Limitatione pascui publici facta, utrum admittatur novus licitator, & an primus possit variare.
- 7 Locatio pascui publici debet fieri præcedentibus præconiis, & per quos dies debeant fieri.
- 8 Præconia non sunt necessaria in oppido, ubi non adest Præco, dummodo adiectum ponatur, vel alio modo locatio, & ejus dies manifestetur.
- 9 Pascuum publicum locari debet plus licitanti.
- 10 Locatio pascui publici non omnibus est permissa: & quæ personæ ab ea arceantur. *n. 11.*
- 11 Index,

- 11 Index, Tabellio, seu Decario oppidi, vel ville, pascua publica non possunt conducere; & num. 12. & 13. & 14. Bene tamen conducere possunt pascua publica, quæ solutioni decimarum aliquæ Ecclesie deserviant numer. 13.
- 16 Locatio, vel conductio pascui publici, si ab aliquo non prohibito facta fuerit, & postea conductor susceperit officium, ob quod à tali conductio arceatur, an semel susceptam perficere possit.
- 17 Locatio pascui publici debet fieri personæ idoneæ, & de penis statutis contra eos, qui legi prohibenti fraudem faciunt.
- 18 Licitatio (vulgò, postura del quarto) utrum habeat locum in locatione pascui publici.
- 19 Expenditur text. in *l. Lucius, §. fin. ff. ad municipalem.*
- 20 Agitur de *l. si tempora, C. de fide instrumentor. & jure hactæ fiscalis, libr. 10. & de leg. 5. tit. 13. libr. 9. recopilat. & de l. 6. & 8. & 21. eodem tit. & libro.*
- 21 Licitatio quarta partis, quæ pluribus in locis ex consuetudine admittitur, & juri, & rationi convenit: & num. 22. utrum citra consuetudinem admitti debeat.
- 23 Licitator primus pascui publici, utrum pro eodem pretio præferri debeat licitatori secundo? ubi de *leg. fin. C. de locatione prædiorum civilium, libr. 11. & de l. cotem ferro, §. fin. ff. de publicanis, & vectigalibus, & n. 24. & 25.*
- 26 Locatores antiqui regalium bonorum, utrum præferantur novis? & ibi de *l. congruit, C. de locatione prædiorum civilium, libr. 11.*
- 27 Jus prælationis, seu retractus pro pascuo locato, an procedat in fratribus de la Meña? remissivè.

Pascua publica, quæ usui vicinorum sunt destinata, & communia sunt, locari non posse eis invidis, & renuentibus, *suprà* ostendimus. Sed præter hæc inveniuntur, quandoque in aliquibus oppidis alia pascua, quæ publica etiam nuncupantur: non quod in usu sint communia; nec singulorum utilitati deserviant; sed quia inter alia bona (quæ vulgò, proprios del Concejo vocamus) sunt, & in ejus dominio connumerantur: quia tamen eorum reditus, seu

emolumentum pro necessitatibus publicis Oppidi, seu Concilij in communi distribui, & erogari debent: pascuorum publicorum nomenclaturam non ineptè recipiunt, ut diximus *suprà*, in *cap. 2.*

Hæc autem pascua, sicuti ex decreto Decurionum vel Populi, aut Universitatis, ejus nomine, poterant, si commodius visum fuerit administrari, per æconomum, vel aliam personam publice ad id deputatam: ita etiam, & poterunt locari, ut de aliis bonis cujuslibet Oppidi, tradit *lex 4. tit. 5. libr. 7. Recopil.* Quinimo cum frequenter naturaliter negligitur, quod communiter habetur, ut in *l. 2. Cod. quando, & quibus, quarta pars, debeatur*; semper utilior videtur talium bonorum locatio, ut expressè adveritit Azevedo in *dict. l. 4. gloss. 1.* quod eadem verborum paraphrasi, dixerat Avendañus in *capitulis Prætor. 2. par. c. 12. n. 1.*

Forma autem, quæ in pascui publici locatione est servanda, designatur in *dict. l. 4. titulo quinto, libr. 7. ibi: Quando los bienes propios, y rentas de las ciudades, villas, y lagares de nuestros Reynos se huvieren de arrendar, mandamos que sea señalado dia cierto por el Concejo, por pregon publico, quando el arrendamiento se ha de hazer, y rematar, pregonandolo por nueve dias, señalando despues dia para el remate, y se rematen en aquel que mayores precios diere, con tanto que no se arriende, ni remate en las personas prohibidas por la ley precedente, y aqual en quien se hiziere el remate, haga juramento, que no tome las dichas rentas para las dichas personas prohibidas, ni alguna dellas, sino para sí, so pena, que el que lo sacare para otro que sea de las dichas personas prohibidas, incurra en las penas de la ley precedente, y que torne à la moneda dicha renta, y se arriende en la manera susodicha, & cum hæc lex formam contineat, ut ex ejus serie constat; specificè, & ut vulgò jactatur, ad unguem est servanda, ex doctrina Felini in *cap. cum dilecta, de rescriptis*: & de jure communi jam erat provisum, locationem pascui factam contra formam assuetam omninò contruere, & prorsus esse nullam, ut in *l. 1. C. de pascuis publicis, libr. 11.* Felinus in *cap. cum M. col. 3. de constit.* Baldus in *rubrica, Cod. de rescindenda*; & quia passim plures in proposito nascuntur*

lites, licet *Azevedo*, & *Avendanius* aliqua pro ejus vera interpretatione, & praxi; *ubi supra* prænoverint, non tamen, eorum dicta referre (quia maxime hujus capituli thesi conducunt) & quædam de novo adjicere, erubescam.

Plura ergo, ex *d. l. Regni*, in tali locatione sunt attendenda, & observanda.

4 Primum, quod licet de jure communi non sit necessaria subhastatio publica, in omni locatione rerum publicarum, ex *Gloss. verbo, Prædij*, in *l. quamvis, Cod. de vendendis rebus civitatis, lib. 11.* & in *l. 3. verbo, Licitatio, C. de fundis patrimonialibus, lib. 10.* tamen ex *dict. l. Regia*, quoties pascua, vel cætera bona publica sint locanda, subhastatio præcisè est habenda; omnis enim dictæ legis Regiæ series in id tendit.

5 Secundum, quod ad istam locationem concludendam, debet assignari dies certus, ut patet ex dictæ legis Regiæ verbis, ibi: *Que sea señalado dia cierto*, & facit *lex 10. tit. 15. lib. 2. Ordinamenti*, ibi: *E se señale dia para el remate*, quod in id tendit, ut licitatio fiat apertè, & palàm; ut in *l. ea quæ, §. fin. ff. de contrabenda emptione.*

6 Postquam autem dies fuerit assignatus, etiam si aliquis fecerit licitationem (quæ vulgò dicitur, *Postura*) non est admittendus, jam enim est jus quæsitum intra terminum licitanti, nec post fas est variare; ut docet *Platea in l. 2. C. de fund. Reip. lib. 11. Bart. in l. si tempora, Cod. de fide instrumentorum, lib. 10. Avend. in dicta 2. parte Prætorum, c. 12. n. 3. Azevedo in d. l. 4. n. 6.*

7 Tertio, quod locatio debeat fieri præcedentibus præconiis, ut patet in *dict. l. Regia*, ibi: *Por pregon publico*, & ibi: *Pregonandolo por nueve dias*, quæ verba tamquam posita in gerundio, denotant formam præcisam; quod tamen de jure communi, quoad numerum dierum præconij, arbitrium erat, ex *Bart. in l. licitatio in princip. ff. de public. & vestigal. Platea in dict. l. si tempora*, & in *l. 1. C. de venden. reb. civit. lib. 11. Menochio lib. 2. centuria 2. casu 171. numer. 28. & casu 129. per totum, Montalvo in l. 40. titulo quinto, partita 5. Rebuffo in praxi, 2. tom. tractat. de præconiis*, hoc tamen tempus, ex justa causa extendi posse, non verò coarctari, dubium non est, ex

Avendanio, & *Azevedo jam citatè*. Unde dies in quo fit *el remate*, non debet esse, ex novem illis diebus ad præconia assignatis, in quibus nihil est innovandum, ut in *l. si pars, C. de dilationibus*.

Quinimo in villis, seu oppidis parvis, ubi non adest Præco, absque ejus voce poterit fieri locatio, dummodò in valvis Ecclesiæ, vel in alio loco publico, & consueto, apponatur edictum, quo manifestetur expositam esse rem locationi, cum assignatione diei, vel si voce tubæ, aut campanæ fiat convocatio (quæ vice præconis fungitur) ut probat text. in *l. loca*, & ibi notat *Platea, C. de locatione prædiorum fisc. lib. 11. Angelus in Authentico, de alienatione, & emphyteusi, §. hoc etiam, collatione 9. Bart. in l. 1. C. de pascuis publicis*, tradit *Azeved. ubi proxime, num. 8. & 9. ex Avendanio d. c. 12. num. 20.* Nec erit necessarium, quod quolibet die ex novem, præconia fiant, sufficit enim interpolatim præconizari per illos dies, ex *Gloss. verb. Continuatis*, & ejus Additione in *c. quamvis, de officio Ordinarij, in 6.* Ex quo colligitur, quod etiam in tempore continuo à Judice assignato, datur dies ad quietem, quam *Gloss. allegat Oroscius in l. 1. ff. si quis cautionibus*, pro quo videndus est *Aviles in c. 32. præf. glo. de pegujar, n. 5.*

Quartum, quod debet locari res plus licitanti, ut patet in *dict. l. Regia*, ibi: *Y se rematen en aquel que mayores precios diere*, quod & de jure communi ita sancitum erat in *authentica, hoc jus porrectum, C. de sacrosanct. Ecclesiis*: ut in *d. l. si tempora*: nec debet esse locus gratificationi, & per *Bertachinum de Gabellis, 2. part. questione 9. facit Gloss. in cap. venerabilem, de electione*, notat *Rebuffus ubi supra, artic. 7. gloss. unica, n. 18. Avend. ubi supra, n. 7. & Aviles*. Et quid debeat attendi, ut licitatio melior, a priorè dicatur? colligi potest ex *l. cum qui emit, §. melior, cum duabus, ff. de in diem additione*, *Luc de Penna in l. congruit, C. de locatione præd. civilium*, *Rebuffus*, & *Aviles supra relati*. Et an per majorem licitatore liberetur primus licitator, tradit pluribus relatis *Azevedo in d. l. 4. n. 26.*

Quintum, quod hæc locatio, non omnibus est permilla nec fieri potest, ex verbis dictæ legis Regiæ, ibi:

con

Con tanto que no se arriende, ni remate en las personas prohibidas por la ley precedente.

11 Ut autem sciamus, quæ personæ arcentur ab ista conductione, de qua agimus; est necessario proponenda litera dictæ legis 3. eodem tit. & libr. quæ sic se habet: *Mandamos, que ningun Alcalde, ni Justicia, ni Regidor, ni Jurado, ni Merino, ni Alguacil, ni Mayordomo, ni Escribanos de Concejo, ni del Numero, ni otros Oficiales que han de ver hacienda del Concejo, no sean arrendadores, ni recaudadores por mayor, ni menor, ni sean fiadores, ni abonadores, ni aseguradores de rentas de propios, y Concejales, ni de rentas Reales de las ciudades, villas, y lugares donde tuvieren dichos officios.* Quod & de jure communi, licet non tam specificè, ita erat dispositum, in toto tit. C. quibus ad conductionem, lib. 11. Unde, cum in *d. l. Regia* numerentur personæ prohibita; extra eas ibi numeratas, omnes admittentur, ut in *l. ad officium, C. communi dividundo*, & ex regula *l. cum prætor, ff. de judiciis, & l. quod in rerum, §. si quid post, de legat. 1.*

12 Itaque in primis, ex *dict. l. Regia*, quilibet Judex prohibetur prædictam conductionem facere. Unde etiam comprehenditur Judex, qui vulgò dicitur *Alcalde de la Hermandad*, cum & sub voce illa, que ningun Alcalde, ni justicia, comprehendatur, & in eo, sicut in aliis Judicibus, eadem ratio militat.

13 Item, neque poterit Tabellio de numero admitti ad talem conductionem: quod etiam antea provisum erat in *l. 4. §. 9. tit. 10. lib. 9. Recop. notat Azeved. in l. 3. num. 1. Aviles in c. 32. prætorum, gl. verb. Oficiales*; & apud Romanos odiosum fuit, ut ex *Suet. Tranq. & aliis tradit Tiraq. de nobil. c. 33.*

14 Præterea nec Decuriones debent admitti ad hanc conductionem; quod etiam advertit *Bobadilla lib. 2. polit. cap. 12. numer. 42. & facit l. 10. tit. 6. lib. 3. Recopilat. Avendan. & Aviles ubi supra. Paz in praxi, 1. tom. 8. parte, cap. unico*, nec etiam cæteri Concilij ministri, (qui vulgò dicuntur, *Oficiales del Concejo*) *Menchaca de succession creatione, 1. part. lib. 2. §. 15. num. 12.* Unde, & Deputatos, & Procuratores ipsius Concilij prohiberi à tali conductione ex mente ipsius legis Regiæ certissimum est; licet *Avendanius in cap. 19. prætorum, num. 24.* aliud

senferit; & *Azevedo in Procuratoribus cujullibet villæ dubitaverit, in dict. l. 3. num. 2. in fin.* Quinimo, nec Advocatos populi posse similes conductiones facere, expressè dispositum est, circa reditu Regios, in *l. 4. tit. 10. lib. 9. recopil.* nec conductorum poterunt esse fidejussores, ut in *dictis legibus Regiis* disponitur; & facit text. in *l. Curialis, C. locati, Platea in l. si quis Procuratore, C. de Decurionibus, lib. 10. Boerius decis. 313. nu. 2. Aviles dict. c. 32. verbo, Oficiales*, ubi extendit ad Sacerdotes, & milites.

Cum tamen hæc prohibitio conductionis respiciat tantum bona Concilij, ut patet in *d. l. 3. ibi: De rentas de propios, y Concejales*, & ibi: *De las ciudades, villas, y lugares donde tuvieren los dichos officios*: Consequens erit, quod si pascuum publicum, quod locatur; deserviat solutioni decimarum alicujus Ecclesiæ, vel Monasterij, aut personarum Ecclesiasticarum; non habebit locum prohibitio: etiam si in eis consideretur illa tertia pars, quæ Regi nostro adjudicatur; quia debet attendi natura, & qualitas decimarum, & non reditus Regij, quoad prohibitionem, ut docet *Azeved. in d. l. 3. num. 3. Bobadilla d. lib. 2. politic. c. 12. num. 59.* Mixtum enim semper regulatur à potentiori, ex *Farin. in fragmentis, verb. Mixtum, num. 260.* Et prohibitionem *d. legis Regiæ*, intelligi debere circa conductionem pascui, vel bonorum Vici, seu pascui civitati, aut villæ uniti, necessariò fateri debemus; cum Vicus pars civitatis sit, ut latius in alio capite diximus.

Si autem locatio, vel conductione pascui publici, facta fuerit in tempore habili, & postea conductor fuerit electus ad officium Judicis ordinarij (vulgo *Alcalde ordinario*) aut Decurionis, vel susceperit aliquod officium, ex notatis in *dict. l. Regia*, bene poterit conductionem perficere, & tempore ejus potiri; ut in *l. Decurio, ff. de Decurionibus*, ubi licet Decurio prohibetur conducere reditus suæ civitatis, non tamen prohibetur retinere; & quia multa à principio fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent, & sustinentur, ex *Gloss. in l. si is qui, ff. de acquirend. possess. & in l. longa, ff. de mort. infer. & communiter notatur in l. patre furioso, ff. de bis qui sunt sui, ve-*

R 2

alieni juris. Et ex eo, quod qualitas, seu inhabilitas semper debet attendi tempore, quo admittitur quis officium, & ad actum; cap. si eo tempore, de prebendis, in sexto, l. 2. C. de excusat. tutorum. Et facilior est retentio, quam acquisitio; advertit Bobadilla d. cap. 12. num. 16.

- 17 Ultimum requisitum est, quod talis locatio pascui publici, fiat personarum idonearum, & cum fidejussoribus, presentente Judice, vel saltem presentibus officialibus Reipub. quibus à Concilio id fuerit commissum: & aliter facta licitatio, non valebit; ex Baldo in l. fin. C. nova vestigalia: Avend. dict. capit. 12. pratorum, num. 6. Et conductor debet jurare, quod nomine alicujus personarum ex prohibitis, non facit talem conductionem, sed sibi, sine simulatione, & fraude; ut expressè disponitur in dict. l. 3. & 4. ubi assignantur poenae contra eos, qui in fraudem dictarum legum conduxerint: & prosequuntur Doctores supra relati.

Ultra personas tamen in dicta lege tertia, nominata, prohibetur expressè conductio defensorum, de verba, illis qui pecora non habuerint, ut in l. 23. tit. 7. lib. 7. nova recop. ubi contrarium tentantibus, & talem conductionem facientibus imponitur poena verberationis.

- 18 Sed an in locationibus pascui publici, post licitationem alicui factam, possit quis plus offerens admitti contra eam, per adjectionem (quam vulgò vocamus, (Del quarto) sapius solet controversi.

- 19 In qua quaestione negativa pars firmatur, ex text. expresso in l. Lucius, §. fin. ff. ad municipalem, ibi: Idem respondet, si civitas nullam propriam legem habet de adjectionibus admittendis, non posse recedi à locatione, vel venditione praediorum publicorum jam perfecta; tempora enim adjectionibus praestituta ad causas fisci pertinere, ubi Dionysius Godofredus, Cujacius lib. 2. observationum, c. 24. & lib. 6. c. 10. Avend. d. c. 12. num. 12. usque ad 12.

- 20 Praeterea, quia leges tam juris communis, quam Regni, quae novum licitationis augmentum concedunt; in redditibus, & bonis Regiis tantum loquuntur, ut ex text. in dict. l. si tempora, C. de fide instrumentor. & jure hactenus fiscalis, lib. 10. ibi: Cum etiam augmen-

tum te facturam esse profitearis; adi Rationalem nostrum, ut justam uberis pretij oblationem admittat. & illud verbum, Rationalem nostrum ita indicat, quod intelligi debet de illo (quem in Regno Castellae vocamus, Contador mayor de hacienda) ut declarat Pancirolus in notitia utriusque Imperij in Orientali. c. 87. & in Occidentali, cap. 11. Lucas de Penna in l. si quando, verbo, Rationales, C. de bon. vacan. lib. 10. Boerius decisione 295. numer. 12. cum duob. seqq. & text. in l. 5. tit. 13. lib. 9. Recop. ibi: Mandamos, que despues que los nuestros Contadores mayores huvieren rematado de postrimero remate las nuestras rentas, que dende en adelante no las puedan mudar, ni recibir mayor precio, ni puja, ni media puja, ni otro precio mayor, ni menor: Salvo de consentimiento de las partes à quien toca, & si la puja fuere tanta quantà montada la quarta parte de la renta, y no en otra manera: Y si los nuestros Contadores lo contrario fizieren, que no vala, y aquellos que seyendo en otro rematada, la pujaren, y mayor precio dieren, salvo como dicho es: que paga en años la puja, no aya la renta, Y mandamos à los nuestros Contadores, que juren en el nuestro Concejo de lo ansí guardar. & idem in l. 6. & in l. 8. & 21. d. tit. 13. lib. 9.

Hæc tamen adjectio licitationis in quantitate quartæ partis, sicuti in redditibus Regiis; ita in pascuis publicis, vel prætextu consuetudinis, vel legis municipalis poterit, & solet multis in locis praticari; & talis consuetudo, seu municipalis lex, & valet, & tenet, ac omni rationi consona judicatur; ut ex Platea in l. fundi, C. de locatione præd. civil. lib. 11. & in dict. l. si tempora, observat Avendanius dict. cap. 12. num. 11. vers. & idem esset; & facit text. in dict. l. Lucius, §. fin. ff. ad municip. ibi: Si nullam legem civitas propriam habeat, quia hæc locatio pascui in præconium emittitur, ut quandoque fiat cum conditionibus, & qualitatibus jurium Regalium, vel legum, del quadero de las alcavalas.

Non tamen existente consuetudine, vel lege municipali (ut nuper diximus) post adjudicationem factam, nulla licitatio admittitur; ut in l. 1. & 2. C. ne fiscus rem quam vendiderit l. quavis incrementum, & l. fin. C. de vendend. rebus civitatis, lib. 11. l. si hypothecas, C. de remissione pign. A ff. & decif.

decif. 340. Azeved. in l. 2. tit. 1. lib. 2. recop. num. 13. Guttier. lib. 1. practic. quest. 38. num. 2. Gironda de gabellis 2. par. §. 1. num. 7. Lafarte eod. tractatu 2. par. §. 1. num. 7. Etiam prætextu restitutionis, nisi sit valde æstimabilis, & ponderosa quantitas (quæ de novo adjicitur) ut in l. 5. tit. 19. part. 6. Avendanius, ubi supra, n. 12. Bobadilla omnino videndus lib. 3. polit. cap. 4. num. 20. quæ tamen in una locatione, semel, non bis, debet etiam pro quacunque summa concedi, & ejus intuitu adjudicatio (vulgò, El remate) aperiri: Boerius decision. 248. Aviles dict. capit. 32. glo. De pujar, num. 13.

- 23 Nec denique in proposito silere possum, utrum quando alius plus offert, & locationis pretium, à primo licitatore, vel pensionem oblatam auget; possit primus licitator pro eadem quantitate, vel ipsomet pretio præferri? Quia in re primum licitatore præferendum esse, non ineptè deduci potest, ex l. fin. in fine. C. de locatione prædiorum civil. lib. 11. ibi: Si verò pro tali prædio ab altero conductore offeratur augmentum: sit in arbitrium conductoris prioris, cui res ad tempus locata est, ut si ipse, quod alter adiecit, obtulerit, maneat penes eum temporalis illa conductio. Et ex l. cotem ferro §. fin. ff. de public. & vestigal. Quorum jurium autoritate, id expressè firmavit post Alberi. in l. 2. C. si in causa judicati pignus captum sit, Greg. in d. l. 5. glo. 2. ad finem.

- 24 Sed eorum salva pace, contrarium verius est; nam in omni casu, pascua publica, sicut & alia bona oppidorum plus licitanti sunt concedenda? ex Bart. in l. licitatio, ff. de publicanis, & vestig. & dict. l. si tempora, Angel. in l. is qui bona, ff. de pignoribus, & facit dict. l. 4. tit. 5. lib. 7. recop. ibi: Y se rematen en aquel que mayores precios diere.

- 25 Nec contrarium probant, dicta lex fin. C. de locatione præd. civil. & lex, cotem ferro, §. fin. procedunt namque in redditibus Regiis, & tributis fiscalibus propter eorum speciale privilegium, ex Glo. verbo, Maneat, in dict. l. fin. Bart. in l. vestigal. §. 2. ff. de public. Jas. in l. qui Roma, §. coheredes, n. 28. ff. de verbor. oblig.

- 26 Quemadmodum, & idem privile-

gium habent locatores antiqui regalium bonorum, quod novis anteponantur, pro eadem pensione, ut in l. congruit, C. de locatione prædiorum civil. maxime facta adjectione (vulgò, puja del quarto) ut docet Platea in dict. l. si tempora, num. 3. vers. Sed numquid primus emptor admitteatur ad offerendum, Aviles d. c. 32. n. 15.

An verò hoc idem procedat in quibuscunque pascuis conductis, per confocios, seu fratres universitatis, & concilij de la mesta, ex speciali privilegio eis à nostris Regibus indulto, & quomodo debeat intelligi? vide l. 1. tit. 6. qui inscribitur, de las posesiones, y pastos, como se ganen, conservan, y pierden, in quaterno legum Mesta, & in quo statu conductor defensionis, vel exitus publici, debeat cum in ultimo locationis anno relinquere? disputat Joseph. Ludovicus decif. Perugia 62. 2. parte.

CAPUT XXXII.

Vicini alicujus Oppidi litigantis super pascuo, vel qui communitatem habent in eo, utrum sint legitimi testes in pascui hie? & de personis, quæ vulgò nominari solent à concilio, ut positionibus respondeant.

SUMMARIUM.

- 1 Vicini, cives, & singulares de universitate, in re principaliter eam tangente, regulariter in testes admitti possunt. Quod non procedit, si causa, & lis, singulorum commodum quo quomodo respiciat, numer. 2.
- 3 Causa, & lis quando dicatur spectare ad universitatem, & non ad singulos; & num. 4.
- 5 Pascui lis tunc ad universitatem spectare dicitur, si pascuum sit ex bonis quæ vulgò vocamus, Proprios del Concejo.
- 6 Pascui lis dicitur singulorum utilitatem respicere, si in tali pascuo vicini possunt animalia sua immittere, & quamlibet in eo commoditatem habent.
- 7 Vicinus pauper, & inops, qui pecora non habet, ut pascuo publico unyer-